

Dit informatieblad is opgesteld in samenwerking met de [Raad van notarissen van de Europese Unie \(CNUE\)](#).

1 Hoe wordt de uiterste wilsbeschikking (testament, gemeenschappelijk testament, erfovereenkomst) opgesteld?

De uiterste wilsbeschikking wordt opgesteld in de vorm van een testament, conform het burgerlijk wetboek van de Republiek Litouwen (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*). Een testament kan officieel zijn (in tweevoud op schrift gesteld en gecertificeerd door ofwel een notaris ofwel een consulaire ambtenaar van Litouwen in een ander land) of particulier (een holografisch testament dat de voor- en achternaam van de erflater, de datum (dag, maand en jaar) en de plaats waar het testament is opgesteld, vermeldt en dat een beschrijving geeft van de wensen van de erflater en door de erflater is ondertekend; dit type testament kan in elke taal worden opgesteld). Echtgenoten kunnen een gezamenlijk testament opstellen waarin beide echtgenoten elkaar wederzijds als erfgenaam aanwijzen. Op grond daarvan erft, wanneer een van de echtgenoten overlijdt, de overlevende echtgenoot/echtgenote de volledige boedel van de overleden echtgenoot/echtgenote (met inbegrip van de gemeenschappelijke goederen), met uitzondering van de legitieme portie.

2 Moet de wilsbeschikking worden geregistreerd en, zo ja, hoe?

Een officieel testament wordt in aanwezigheid van de erflater bekrachtigd en geregistreerd in het notarieel register. Eén exemplaar van het testament is voor de erflater en het andere exemplaar blijft bij de certificerende instantie. De erflater kan een particulier testament in bewaring geven bij een notaris of een consulaire ambtenaar van Litouwen in het buitenland. Het register van in Litouwen opgestelde testamente wordt beheerd door het Centraal Bureau voor Hypotheken (*Centrinė hipotekos įstaiga*). Binnen drie werkdagen nadat een testament is bekrachtigd, in bewaring is gegeven of nietig is verklaard, moet de betreffende notaris of consulaire ambtenaar het Centraal Bureau voor Hypotheken hiervan in kennis stellen. De kennisgeving moet de volgende gegevens bevatten: voor- en achternaam, persoonlijk identificatienummer en woonplaats van de erflater, de datum waarop het testament is opgesteld, de plaats waar het is opgesteld, het type testament en de locatie waar het in bewaring wordt gehouden. Over de inhoud van het testament worden geen nadere gegevens vermeld.

3 Gelden er beperkingen voor de bevoegdheid om bij uiterste wil te beschikken (bv. een wettelijk erfdeel)?

Ja, het burgerlijk wetboek voorziet in het recht op een legitieme portie: de kinderen (geadopteerde kinderen), echtgenoot/echtgenote en ouders (adoptieouders) van de erflater die financieel afhankelijk van de erflater waren op de dag van zijn of haar overlijden, erven, ongeacht de inhoud van het testament, de helft van het deel waarop ieder van hen recht zou hebben gehad als er geen testament was geweest (de legitieme portie), tenzij volgens het testament meer wordt nagelaten. De legitieme portie wordt vastgesteld op basis van de waarde van de boedel, met inbegrip van de gewone inboedel en huisraad.

4 Wie erft er en hoeveel, wanneer er geen uiterste wilsbeschikking is?

Wanneer er geen testament is, wordt de erfopvolging bij versterf toegepast. Bij erfopvolging bij versterf zijn de volgende personen in gelijke delen begunstigde van de boedel: eerstegraadserfgenamen – de kinderen, met inbegrip van geadopteerde kinderen, van de erflater en de kinderen van de erflater die na zijn of haar overlijden zijn geboren; tweedegraadserfgenamen – de ouders (adoptieouders) van de erflater, kleinkinderen; derdegraadserfgenamen – de grootouders van de erflater van vaders- en moederskant, de achterkleinkinderen van de erflater; vierdegraadserfgenamen – de broers en zussen van de erflater en de overgrootouders van de erflater van vaders- en moederskant; vijfdegraadserfgenamen – kinderen van de broers en zussen van de erflater (neven en nichten), en broers en zussen van de ouders van de erflater (ooms en tantes); zesdegraadserfgenamen – kinderen van de broers en zussen van de ouders van de erflater (neven en nichten). Tweedegraadserfgenamen erven uitsluitend bij versterf wanneer er geen eerstegraadserfgenamen zijn, wanneer de laatstbedoelden de erfenis verwerpen of afstand doen van de nalatenschap, of in gevallen waarin alle eerstegraadserfgenamen het recht om te erven ontnomen is. De derde-, vierde-, vijfde- en zesdegraadserfgenamen erven bij afwezigheid van erfgenamen van een hogere graad of wanneer dezen afstand doen van de nalatenschap of wanneer dezen het recht om te erven ontnomen is. Geadopteerde kinderen en hun nakomelingen die een erfenis krijgen na het overlijden van hun adoptieouder of zijn of haar verwanten worden behandeld als gelijkwaardig aan de kinderen van de adoptieouder en hun nakomelingen. Zij erven niet bij versterf na het overlijden van hun biologische ouders en andere bloedverwanten van een hogere graad in de afstammingslijn, en evenmin na het overlijden van hun biologische broers en zussen. Adoptieouders en hun verwanten die een erfenis ontvangen na het overlijden van hun adoptiekind of zijn of haar nakomelingen worden behandeld als gelijkwaardig aan biologische ouders en andere bloedverwanten. De biologische ouders van een geadopteerd kind en andere bloedverwanten van een hogere graad in de afstammingslijn erven niet bij versterf na het overlijden van het geadopteerde kind of zijn of haar nakomelingen. Kinderen die geboren zijn terwijl de ouders getrouwd waren of waarvan het huwelijk van de ouders is ontbonden hebben recht op erfopvolging bij versterf. Dit geldt ook voor buitenechtelijke kinderen van wie het ouderschap in overeenstemming met de wet is vastgesteld. Wanneer een ouder van de kleinkinderen of de achterkleinkinderen van de overledene erfgerechtigd zou zijn geweest, maar ten tijde van het overlijden van de nalatenschap is overleden, erven de kleinkinderen of de achterkleinkinderen bij versterf samen met de desbetreffende eerste- en tweedegraadserfgenamen die erfgerechtigd zijn. Zij erven gelijke delen van dat gedeelte van de boedel dat hun overleden vader of moeder zou hebben geërfd bij versterf. De overlevende echtgenoot/echtgenote van de erflater erft bij versterf of samen met eventuele eerste- of tweedegraadserfgenamen. De echtgenoot/echtgenote erft een vierde van de erfenis samen met de eerstegraadserfgenamen en wanneer er naast de echtgenoot/echtgenote niet meer dan drie erfgenamen zijn. Wanneer er meer dan drie erfgenamen zijn, erft de echtgenoot/echtgenote in gelijke delen met de andere erfgenamen. Als de echtgenoot/echtgenote samen met tweedegraadserfgenamen erft, heeft hij/zij recht op de helft van de erfenis. Wanneer er geen eerste- of tweedegraadserfgenamen zijn, erft de echtgenoot/echtgenote de volledige boedel. Erfgenamen bij versterf erven de gewone inboedel en huisraad ongeacht de graad van hun verwantschap en hun erfdeel, mits ze minimaal een jaar bij de overledene woonden tot aan zijn of haar overlijden.

5 Welke autoriteiten zijn bevoegd:

5.1 op het gebied van erfopvolging?

De notaris en de rechtbank van de plaats waar de nalatenschap is opengevallen.

5.2 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van de nalatenschap te ontvangen?

De notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengevallen.

5.3 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een legaat te ontvangen?

De notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen.

5.4 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een wettelijk erfdeel te ontvangen?

De notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen.

6 Korte beschrijving van de procedure voor de behandeling van een erfopvolging uit hoofde van het nationale recht, waaronder de vereffening van de nalatenschap en de verdeling van de goederen (geef ook aan of de erfopvolgingsprocedure ambtshalve wordt ingeleid door een gerecht of een andere bevoegde autoriteit).

Volgens het burgerlijk wetboek moet een erfopvolger een erfenis aanvaarden om deze te verkrijgen. Gedeeltelijke aanvaarding of aanvaarding onder voorwaarden of met uitzonderingen is niet mogelijk. Een erfopvolger wordt geacht een erfenis te hebben aanvaard wanneer hij of zij daadwerkelijk begint de boedel te beheren of een aanvraag met het oog op aanvaarding van de erfenis heeft ingediend bij een notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen. Een erfopvolger wordt geacht een erfenis te hebben aanvaard wanneer hij of zij begonnen is de boedel te beheren en deze behandelt als zijn of haar eigen bezit (wanneer hij of zij de boedel beheert, gebruikt, van de hand doet of er toezicht op houdt, er belasting over betaalt en bij de rechtbank een verzoekschrift heeft ingediend waarin hij of zij meedeelt de erfenis te willen aanvaarden en een beheerder van de nalatenschap te willen aanstellen etc.). Een erfopvolger die begonnen is een deel van of zelfs afzonderlijke voorwerpen binnen de boedel te beheren, wordt geacht de erfenis volledig te hebben aanvaard. Een erfopvolger die begonnen is de boedel te beheren heeft het recht om binnen de voor aanvaarding vastgelegde periode afstand te doen van zijn of haar erfenis door een aanvraag daartoe in te dienen bij een notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen. In dat geval wordt de erfopvolger geacht de boedel te hebben beheerd in het belang van andere begunstigten. Deze stappen moeten worden ondernomen binnen drie maanden nadat de nalatenschap is opengefallen. Personen die pas recht op erfopvolging hebben wanneer andere erfopvolgers afstand van de nalatenschap doen, kunnen binnen drie maanden vanaf de dag waarop hun recht op de erfenis ontstond, meedelen de erfenis te aanvaarden. De tijdslimiet voor het aanvaarden van de erfenis kan door een rechtbank worden verlengd, mits erkend wordt dat de tijdslimiet om ernstige redenen werd overschreden. De erfenis kan ook zonder inschakeling van de rechter worden aanvaard nadat de tijdslimiet is verstreken als alle andere erfopvolgers die de erfenis hebben aanvaard hiermee akkoord gaan. De notaris is verplicht binnen drie werkdagen het Centraal Bureau voor Hypotheken op de hoogte te stellen van de aanvaarding van de erfenis. De erfgenaam of begunstigde van een legaat heeft het recht om binnen drie maanden nadat de nalatenschap is opengefallen, afstand te doen van de nalatenschap. Gedeeltelijke afstand of afstand onder voorwaarden of met uitzonderingen is niet mogelijk. Afstand doen van de nalatenschap heeft dezelfde rechtsgevolgen als nietaanvaarding van de erfenis. De erfopvolger doet afstand van de nalatenschap door daartoe een verzoek in te dienen bij een notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen. Een erfopvolger mag geen afstand doen van de nalatenschap als hij of zij bij een notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen een verzoek heeft ingediend om de erfenis te aanvaarden of verzocht heeft om de verklaring van erfrecht. Wanneer sprake is van meerdere begunstigten valt de geërfde boedel onder het gedeelde eigenaarschap van alle begunstigten, tenzij in het testament anders is bepaald. Niemand kan worden gedwongen afstand te doen van zijn of haar recht om het deel waarop hij of zij recht heeft, te scheiden van de boedel. De boedel wordt in onderlinge overeenstemming tussen de erfgenamen verdeeld. De boedel mag niet worden verdeeld voordat de erfgenaam of begunstigde van een legaat is geboren of als de erflater in zijn of haar testament een bepaalde periode heeft vastgesteld waarin de erfopvolgers de geërfde boedel in gezamenlijk eigendom hebben. Deze periode mag niet langer duren dan vijf jaar gerekend vanaf het openvallen van de nalatenschap, behalve wanneer zich onder de erfopvolgers minderjarigen bevinden. In dat geval kan de erflater bepalen dat de boedel niet mag worden verdeeld voordat de betrokken erfopvolgers de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt. Erfopvolgers kunnen de geërfde boedel in onderlinge overeenstemming verdelen voordat hun aanspraak op de boedel in het openbaar register is vastgelegd. De scheiding van onroerende zaken wordt formeel vastgelegd in een notariële akte, die in het openbaar register moet worden opgenomen. Als de erfopvolgers het niet eens worden over de verdeling van de boedel, wordt deze verdeeld door de rechter op basis van de door elke erfopvolger ingestelde vorderingen. Deelbare goederen worden in natura verdeeld en ondeelbare goederen vallen toe aan een van de erfopvolgers, waarbij rekening wordt gehouden met de aard van de goederen en de behoeften van de erfopvolger, en de andere erfopvolgers compensatie ter waarde van de betreffende goederen ontvangen in de vorm van andere goederen of contant geld. Met wederzijds goedvinden van de begunstigten kan de gehele boedel of kunnen afzonderlijke onderdelen daarvan worden geveild, waarna de opbrengst onder de begunstigten wordt verdeeld. Ook kunnen de erfopvolgers onderling bieden op afzonderlijke onderdelen van de boedel. De betreffende zaak valt toe aan de erfopvolger die het hoogste bod doet. De overdracht van afzonderlijke onderdelen van de boedel aan specifieke erfopvolgers kan met wederzijdse instemming worden bepaald door loting.

7 Hoe en wanneer wordt iemand erfgenaam of legataris?

Het tijdstip waarop de nalatenschap openvalt, is het tijdstip van overlijden van de erflater of de dag waarop de rechterlijke uitspraak waarbij de betrokkene overleden wordt verklaard definitief wordt of de dag van overlijden die in de rechterlijke uitspraak wordt vermeld. Om erfgenaam te worden, moet een persoon de erfenis aanvaarden (ofwel door feitelijk de geërfde boedel in beheer te nemen ofwel door een verzoek met het oog op aanvaarding van de erfenis in te dienen bij een notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen). Een begunstigde van een legaat maakt zijn of haar aanvaarding daarvan kenbaar aan de executeur van het testament (beheerder van de boedel), aan een erfopvolger die de erfenis heeft aanvaard en gemachtigd is de erfenis af te wikkelen of aan een notaris van de plaats waar de nalatenschap is opengefallen. Wanneer het legaat betrekking heeft op onroerende zaken, moet er altijd een verzoek worden ingediend bij een notaris.

8 Zijn de erfgenamen aansprakelijk voor de schulden van de erflater en, zo ja, onder welke voorwaarden?

Een erfgenaam die de erfenis heeft aanvaard door de boedel in beheer te nemen of een verzoek in te dienen bij een notaris is met zijn of haar gehele vermogen aansprakelijk voor de schulden van de erflater. Wanneer de boedel op de bovenstaande wijze door verschillende erfgenamen is aanvaard, zijn zij allen gezamenlijk met hun gehele vermogen aansprakelijk voor de schulden van de erflater. De erfopvolger heeft het recht in zijn of haar aanvraag aan een notaris met het oog op aanvaarding van de erfenis aan te geven dat hij of zij de erfenis wenst te aanvaarden op basis van een boedelbeschrijving. In dat geval is de erfopvolger uitsluitend met de geërfde boedel aansprakelijk voor de schulden van de erflater. Als minimaal één erfopvolger de erfenis op basis van een boedelbeschrijving heeft aanvaard, worden alle andere erfgenamen geacht de erfenis ook op deze basis te hebben aanvaard. De schuldeisers van de erflater kunnen eveneens verzoeken om een boedelbeschrijving. Als de erfopvolger ten tijde van het opstellen van de boedelbeschrijving door zijn of haar eigen schuld niet de volledige boedel heeft aangegeven waaruit de erfenis bestaat of schuldenaren van de erflater niet vermeld heeft, of wanneer op initiatief van de erfopvolger niet-bestaande schulden in de boedelbeschrijving zijn opgenomen, of wanneer de erfopvolger niet voldaan heeft aan zijn of haar plicht volledige gegevens te verschaffen voor het opstellen van de boedelbeschrijving, is deze erfopvolger met zijn of haar gehele vermogen aansprakelijk voor de schulden van de erflater.

9 Welke documenten en/of informatie zijn normaliter vereist voor de registratie van onroerende goederen?

De volgende onroerende zaken worden geregistreerd in het Register van Onroerende Zaken, mits het gaat om afzonderlijke onroerende zaken die een uniek nummer hebben gekregen overeenkomstig de procedure die wordt beschreven in de Litouwse wet op het kadaster (*Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas*): percelen, gebouwen, appartementen in appartementencomplexen, en panden en erven. Aanvragen voor het opnemen van onroerende zaken in het Register van Onroerende Zaken (*Nekilnojamojo turto registras*) dienen vergezeld te gaan van de volgende documenten:

een aanvraag tot registratie van eigendomsrechten (eigenaarschap of beheer) betreffende onroerende zaken of tot wijziging van de gegevens in het Register van Onroerende Zaken betreffende eigendomsrechten;

documenten uit het kadaster van onroerende zaken waarin gegevens zijn vastgelegd over een onroerende zaak die is geregistreerd als een afzonderlijk onroerend goed, en eventuele documenten waarin deze gegevens gewijzigd worden (een besluit van een overheids- of beheersinstantie, een rechterlijke uitspraak, beschikking, beslissing of verordening, schriftelijke transacties, documenten van andere nationale kadasters en registers, of andere documenten zoals vastgelegd in wetgeving of bepaald door de overheid);

documenten ter bevestiging van de verwerving van de eigendom van de goederen, de totstandbrenging van eigendomsrechten, beperkingen van deze rechten en juridische aspecten, en de schenking, verkoop en aankoop of leasing van bedrijven; notariële documenten ter bevestiging van de totstandbrenging van eigendomsrechten, beperkingen van deze rechten en juridische aspecten, die de notaris langs elektronische weg heeft ingediend bij een plaatselijk register;

documenten ter bevestiging van de identiteit van de persoon die de aanvraag indient, behalve wanneer de aanvraag per post of langs elektronische weg of via een notaris wordt ingediend.

Wanneer onroerende zaken worden geërfd waarbij de eigendomsrechten al zijn geregistreerd in het Register van Onroerende Zaken, hoeft de erfopvolger slechts één document in te dienen bij het register, namelijk de verklaring van erfrecht die hij of zij heeft ontvangen van de notaris (of de verklaring van eigendom ingeval een van de echtgenoten is overleden en de volledige boedel toevalt aan de overlevende echtgenoot/echtgenote). In het Register van Onroerende Zaken kan ook, na ontvangst van een kennisgeving van een notaris in dit verband, een vermelding worden opgenomen van de uitgifte van een verklaring van erfrecht wanneer onroerende zaken worden geërfd en/of een verklaring van eigendom wanneer een van de echtgenoten is overleden.

9.1 Is de benoeming van een beheerder verplicht of op verzoek verplicht? Indien dat verplicht is of verplicht is op verzoek, welke maatregelen moeten er dan worden genomen?

Wanneer de nalatenschap bestaat uit een eenmanszaak of een boerderij, of wanneer de schulden van de erflater mogelijk hoger zijn dan de waarde van de boedel, kan de erfopvolger, nadat hij of zij de erfenis aanvaard heeft, een verzoek indienen bij een rechtbank van de plaats waar de nalatenschap is opgevallend om een beheerder van de boedel aan te stellen, of om een beheerder aan te stellen en een beslissing te nemen over het veilen van de boedel of het inleiden van een faillissementsprocedure. In dat geval worden de schulden van de erflater uitsluitend gedekt door de boedel. Als de boedel goederen omvat die beheerd moeten worden (een eenmanszaak, een boerderij, aandelen enz.) en de executeur van het testament of de erfopvolger dit zelf niet kan doen, of als de schuldeisers van de erflater een vordering instellen voordat de erfenis is aanvaard, stelt de arrondissementsrechtbank een beheerder van de boedel aan. Het beheer van de boedel wordt nader bepaald in een beslissing van de arrondissementsrechtbank van de plaats waar de nalatenschap is opgevallend. De rechtbank stelt in zijn beslissing een beheerder van de boedel aan en bepaalt de vergoeding die hij of zij ontvangt.

9.2 Wie is er gerechtigd de uiterste wilsbeschikking van de erflater uit te voeren en/of de nalatenschap te beheren?

Een testament wordt afgewikkeld door de executeur van het testament of een door de erflater aangewezen erfopvolger of een door de rechtbank aangewezen beheerder van de boedel. Wanneer de erflater geen executeur heeft aangewezen, of wanneer de aangewezen executeur of erfopvolger niet in staat is zijn of haar taken te vervullen, stelt de arrondissementsrechtbank van de plaats waar de nalatenschap is opgevallend een beheerder van de boedel aan die alle taken moet verrichten die noodzakelijk zijn voor de afwikkeling van het testament. De executeur van het testament verricht alle taken die noodzakelijk zijn voor de afwikkeling van het testament. In afwachting van de aanstelling van een beheerder van de boedel of de opsporing van erfopvolgers voert de executeur van het testament de taken van erfopvolger uit: het beheer van de boedel, het opstellen van de boedelbeschrijving, het betalen van schulden in verband met de boedel, het innen van schuldvorderingen bij de schuldenaren van de erflater, het betalen van verschuldigd onderhoudsgeld aan personen die afhankelijk waren van de erflater, het opsporen van erfopvolgers, het nagaan of de erfopvolgers de erfenis aanvaardden enz.

9.3 Over welke bevoegdheden beschikt een beheerder?

De beheerder van de boedel heeft dezelfde rechten en plichten als de executeur van het testament en is *mutatis mutandis* onderworpen aan de in het burgerlijk wetboek opgenomen eigendomsrechtelijke bepalingen betreffende het beheer van goederen of activiteiten van derden.

10 Welke documenten worden krachtens het nationale recht gewoonlijk gebruikt tijdens of aan het einde van een erfopvolgingsprocedure ter staving van de rechtspositie en de rechten van de rechthebbenden? Hebben zij een specifieke bewijskracht?

Na een periode van drie maanden, gerekend vanaf het openvallen van de nalatenschap, kunnen erfgenamen of begunstigden van een legaat een notaris van de plaats waar de nalatenschap is opgevallend, verzoeken om een verklaring van erfrecht. Een verklaring van erfrecht is een document dat is opgesteld volgens de door de staat vastgestelde voorschriften en waarin wordt bevestigd dat de erfopvolger de erfenis heeft aanvaard en een recht op de boedel heeft verworven. Opgemerkt moet worden dat volgens het burgerlijk wetboek een recht op de boedel niet zozeer voortvloeit uit de verstrekking van een verklaring van erfrecht, als wel uit het aanvaarden van de erfenis. Bovendien heeft de begunstigde recht op een verklaring van erfrecht, maar is hij of zij niet verplicht deze aan te vragen. De verklaring van erfrecht bevestigt de aanvaarding van de erfenis en voorziet in rechtsgronden voor de registratie van het eigendomsrecht betreffende geërfde onroerende zaken. Overeenkomstig het Litouwse wetboek van burgerlijke rechtsvordering (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) wordt een door een notaris verstrekte verklaring van erfrecht beschouwd als een officieel schriftelijk bewijs, dat een grotere bewijskracht heeft. De omstandigheden waarnaar in officiële schriftelijke bewijsstukken wordt verwezen, worden beschouwd als volledig bewezen totdat ze weerlegd worden door ander relevant bewijsmateriaal, met uitzondering van getuigenverklaringen.

Laatste update: 22/10/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.